

СТАНОВИЩЕ

относно трудовете на доц. д-р Даниел Вълчев,
представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност
професор, обявен в ДВ, бр. 90 от 16.11.2012 г.

От проф. д.ю.н. Георги Бойчев

Доц. Вълчев е изследовател и преподавател, чиито трудове са познати на академичната общност. Повече от двадесет години той преподава в Юридическия факултет на Софийския университет “Св. Климент Охридски”. През този период е бил активен член и секретар на Българската асоциация по философия на правото, участвал е в много национални и международни научни форуми, между които и конгреси на Световната асоциация по философия на правото и социална философия.

В неговите монографии, студии и статии личи задълбоченост, широта на възгледите и отлично познаване на историята на правната мисъл и на съвременните направления в правната философия и правната теория.

Доц. Вълчев участва в настоящия конкурс за професор с шест труда. Те представляват логично продължение на неговите научни интереси, които са отразени в предходни негови изследвания. Сред представените за участие в конкурса трудове са статигите “Норберто Бобио и раждането на италианската аналитична школа” (сп. “Съвременно право”, кн. 4, 2004), “Ред, закон и държава в учението на

Платон – Космос” (сп. “Съвременно право”, кн. 6, 2009) и “Ред, закон и държава в учението на Платон – Полис” (сп. “Съвременно право”, кн. 2, 2010), “Държавата като самия правен ред” (сп. “Правна мисъл”, кн. 4, 2010) и “Понятието държава и легитимирането на правния ред” (сп. “Съвременно право”, кн. 6, 2011). Безспорно най-интересното и мащабно изследване спед представените е монографията “Валидност и легитимност в правото” (София, Сиела, 2012 г.).

Представените статии са на пръв поглед доста различни, с изключение на двете статии, посветени на възгледите на Платон, които са по същество две части от едно общо изследване. Статията “Норберто Бобио и раждането на италианската аналитична школа” (сп. “Съвременно право”, кн. 4, 2004) акцентира върху връзката на теорията на Бобио с Келзеновото Чистото учение на правото и върху опита на Бобио да доразвие това учение главно с тезата за двата аспекта на валидността на правните норми – формална валидност и материална валидност, и с изследването на един не докрай разработен от Ханс Келзен въпрос – незавършените и некохерентните правни редове. Същевременно в статията е отделено основно внимание на аналитичния метод на Норберто Бобио и е направен успешен опит този метод да бъде представен на три различни равнища.

Двете статии, посветени на учението на Платон, имат една обща теза – цялото учение на Платон може да бъде разбрано само ако бъде разгледано през неговото разбиране за реда.

Тук са анализирани възгледите на Платон през призмата на разбирането за реда. В първата статия авторът е насочил вниманието си към представата на древните гърци за единния и подреден свят и единната система от правила, по които той функционира. Специално внимание е отделено на оригиналната теза, че през Античността законите на природата, законите на мисленето и законите в обществото са били схващани като части от един общ космически ред. Авторът излага серия аргументи, за да докаже, че именно Платон е философът, който успява да съедини по-ранните представи за реда в цялостна философска теория за реда. Специално е подчертана ролята на математиката и по-специално на геометрията, която е своеобразна връзка между света на идеите и физическия свят.

Втората статия е посветена на следствията от теорията за единния космос върху възгледите на Платон за законите в етически смисъл. Анализирана е ролята на справедливостта като пропорция (тема, която доц. Вълчев разглежда и в по-ранна своя статия, посветена на Аристотел) и мястото на философа геометър в управлението на античното общество. През тази призма са разгледани и възгледите на Платон за идеалната държава и формите на управление във физическия полис.

Статиите „Държавата като самия правен ред“ /сп. „Правна мисъл“, кн.4, 2010г./ и „Понятието и легитимирането на правния ред“ /сп. „Съвременно право“, кн.6, 2011г./ са свързани с понятието държава в правното познание през последните няколко десетилетия. В първата статия е критично изложена тезата на Ханс Келзен, че държавата може и трябва да се разглежда като самия правен ред. Втората статия е

посветена на историята на понятията, които предшестват понятието държава в рамките на т.нар. от автора „Западна традиция“.

Спряхме се по-подробно на представените статии тъй като обикновено този вид публикации се разглеждат в рецензиите съвсем накратко.

За сметка на това ще разгледаме по-накратко монографичният труд на кандидата Валидност и легитимност в правото като предоставяме възможност на рецензентите за по-обширното му анализиране.

Трудът съчетава в себе си историята на един класически проблем и неговото съвременно разглеждане.

Въпросите за легитимността и валидността са разгледани като основни проблеми на философията и общата теория на правото, което е дало възможност на автора да предложи решения на множество въпроси както на правната метатеория, така и правната теория и практика.

Оригиналните определения на автора на валидността и легитимността му дават възможност да придаде на цялото изследване новаторски характер.

Широкото използване на историческия подход дава своите резултати в нови съвременни решения на поставените проблеми. Използването на правно-философския подход също е дало своите резултати.

Във връзка с използваните подходи констатираме, че в същност авторът интуитивно използва и институционалният подход. Много по-ефективно обаче би било съзнателното използване на този универсален подход, тъй като той преодолява недостатъците на позивитизма и

нормативизма, които сам автора обсъжда. Това би увеличило широтата и ефективността на метатеоритичното познание, което се съдържа в труда.

Въпреки философско-правния и общотеоритичен характер на труда в него присъстват и решения свързани с юридическата практика. От тук произтича аспекта в който автора разглежда правото като механизъм за решаване на конфликти по мирен начин.

Така в крайна сметка автора обосновава една цялостна философско-правно и общотеоритична доктрина за валидността на правото, като я обосновава в четири основни направления.

Освен анализиранията научна продукция доц.д-р Д.Вълчев осъществява и необходимата преподавателска дейност. Той чете лекционни курсове в ЮФ на СУ „Св.Кл.Охридски“ по Обща теория на правото, История на политическите и правни учения, Общо учение за държавата и Защита правата на човека. От тази гледна точка той е утвърден университетски преподавател.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Цялостната научноизследователска и преподавателска дейност на доц.д-р Д.Вълчев отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

На основание на гореизложеното предлагам журито по конкурса да избере доц.д-р Даниел Василев Вълчев за професор по Обща теория на правото.

27.02.2013г.

София

Дал становището:.....

проф.д.ю.н.Г.Бойчев

